



# भाकृअनुप - केंद्रीय चावल अनुसंधान संस्थान

ଭା.କୃ.ଅନୁ.ପ.-କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, କଟକ-୭୫୩୦୦୭

(An ISO 9001: 2015 Certified Institute)

## କୃଷି ସୁଚନା ସେବା (ଧାନ)

### ୨୦୨୨ ମସିହା ମେ ମାସ ଦ୍ୱିତୀୟ ପକ୍ଷ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି

- ଯଦି ଧାନ ଫସଲ କ୍ଷୀର ହେଉଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବ, ତେବେ ଗନ୍ଧିପୋକ ଓ କେଣ୍ଡାକଟା ସଂବାଲୁଆ ଲାଗିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ଯଦି ଗନ୍ଧିପୋକର ଆର୍ଥିକ ଦେହଳୀ ସୀମା ଅର୍ଥାତ୍ ବୃଦ୍ଧାପ୍ରତି ୨ରୁ ଅଧିକ ଗନ୍ଧିପୋକ ଦେଖାଯାଏ, ତେବେ ଏକର ପ୍ରତି ୧୨୦ ମି.ଲି. (କମିତାକ୍ଲୋପ୍ରିଡ୍ ୬% + ଲାମତାସାଇହାଲୋଥ୍ରିନ୍ ୪%) ମିଶ୍ରିତ ଔଷଧ ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ଯଦି କେଣ୍ଡାକଟା ସଂବାଲୁଆ ଦେଖାଯାଏ, ତେବେ ଏକର ପ୍ରତି କୁଇନାଲଫ୍ ୨୫ ଇ.ସି. ୪୦୦ ମି.ଲି. କିମ୍ବା କ୍ଲୋରୋପାଇରିଫ୍ ୨୦ ଇ.ସି. ୫୦୦ ମି.ଲି. ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ଧାନକୁ ବିହନ ହିସାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଥିଲେ ବିଲରୁ ମିଶା ଧାନ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଫୁଲ ଉତାଇବା ସମୟରେ ଭଲଭାବରେ ଦେଖି ବାଛିଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଯେତେବେଳେ ଶତକଡ଼ା ୮୦ ରୁ ୮୫ ଭାଗ ଧାନ ପାକଳ ହୋଇଯିବ, ସେହି ସମୟରେ କାଟନ୍ତୁ । ନଚେତ୍ ତାଳୁଥୁ ଧାନରେ ଧାନ ଝଡ଼ି ଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ଥାଏ ।
- ଧାନ ସାଇତି ରଖିବା ପାଇଁ ଶୁଖାଇବା ସମୟରେ ଆର୍ଦ୍ରତା ଶତକଡ଼ା ୧୨ ଭାଗ ରହିବା ଦରକାର । ସେଥିପାଇଁ ଭଲ ଖରାରେ ପ୍ରାୟ ୨ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଧାନ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଶୁଖିଯିବା ପରେ କିସମ ଅନୁସାରେ ଅଲଗା ଅଲଗା କରି ବଜାରରେ ମିଳୁଥିବା ସୁପର ଗ୍ରେନ୍ ବସ୍ତାରେ ସାଇତି ରଖିଲେ ଏହାର ଗୁଣ, ରଙ୍ଗ, ବାସନା ଓ ସ୍ୱାଦ ବହୁତ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବ ।
- ଧାନ ସାଇତି ରଖିଥିବା ବସ୍ତା ବା କୋଠାଠାରେ ପୋକ ଦେଖାଦେଲେ ଆଲୁମିନିୟମ୍ ଫସଫୋଇଡ୍ ଟ୍ରାଇଲୋର୍ ଏକ ଟନ୍ ଧାନ ପିଛା ୩ଟି ଟ୍ରାଇଲୋର୍ (ସମୁଦାୟ ୯ ଗ୍ରାମ୍ ଟ୍ରାଇଲୋର୍) କନାରେ ଗୁଡାଇ ରଖନ୍ତୁ । ଏହା ଉପରେ ଭଲଭାବେ ତାରପୋଲିନ୍ ଘୋଡାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଯେପରିକି କିଛି ଫାଙ୍କା ଜାଗା ନ ରୁହେ । କୋଠାଠାରେ ସନ୍ଧି ଜାଗା କିମ୍ବା କବାଟ ତଳ ଫାଙ୍କା ଜାଗା ଓ ତାରପୋଲିନ୍ର ଚାରିପଟେ ୬ ଇଞ୍ଚ ମୋଟାର କାଦୁଅ ଲେପ କିମ୍ବା ସେଲୋଟେପ୍ ଦେଇ ଭଲରେ ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ, ଯେପରିକି ବାଷ୍ପ ବାହାରକୁ ନ ଥାଏ । ୭ ରୁ ୧୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୋଠାଠା ବା ବସ୍ତାରେ ମୁହଁ ଭଲଭାବରେ ବନ୍ଦ ରଖନ୍ତୁ । ଲୋକ ଚଳପ୍ରଚଳ କରୁଥିବା ଜାଗାରେ ଏଭଳି ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ଓଡ଼ିଶାର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳରେ ବର୍ଷା ହୋଇସାରିଛି । ତେଣୁ ଦ୍ୱିପଦମି ଏବଂ ବର୍ଷାଶୁଚି ଖାଲୁଆ ଜମି, ଯେଉଁଠାରେ ଧାନ ଛଟାବୁଣା କରାଯାଏ ଏବଂ ତଳି ଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ମାଟିର ବତର ଦେଖି ପ୍ରଥମ ଖରାଟିଆ ଋଷ କରିଦିଅନ୍ତୁ । ସଠିକ୍ ପରିମାଣର ସାର ପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ଜମିର ଉର୍ବରତା ଜାଣିବା ପାଇଁ ମାଟି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଜୁନ୍ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ତଳିଘେରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ।
- ବିଭିନ୍ନ ଖ୍ୟାତିସମ୍ପନ୍ନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, କୃଷିବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା କୃଷିବୃକ୍ ଅଫିସରୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଗଭୀର ଜମିପାଇଁ ଉନ୍ନତ ମାନର ବିହନ ସଂଗ୍ରହ କରି ନିଅନ୍ତୁ ।

| ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ<br>ଗଠାର ଜମି  | ଢ଼ିପ ଜମି ଏବଂ<br>ବାସ୍ତା ଧାନ  | ଜଳସେଚିତ<br>ମଧ୍ୟମ ଜମି   | ବନ୍ୟାପୁସିତ ଏବଂ<br>ସ୍ୱଚ୍ଛଗଠାର ଖାଲୁଆ ଜମି  | ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ<br>ଲୁଣି ଜମି   | ମଧ୍ୟମ ଏବଂ<br>ଖାଲୁଆ ଜମି<br>ଶଙ୍କରଜାତୀୟ<br>ଧାନ   |
|--|---|--|---|--|---|
| ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୦୧<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୧୦,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୧୧,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୧୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୦୦<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୦୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୦୩<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୦୪<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୦୬<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୫୦୮<br>ଦୁର୍ଗା<br>ଶାରଳା<br>ଗାୟତ୍ରୀ<br>ବର୍ଷାଧାନ | ସି.ଆର୍.ଧାନ ୧୦୦<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୧୦୧<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୧୦୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୧୦୮<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୦୩<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୦୫<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୦୬<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୦୭<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୦୯<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୧୧<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୧୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୨୧୪<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୭<br>ବନ୍ଦନା<br>ସହଭାଗୀଧାନ | ସି.ଆର୍.ଧାନ-୩୦୭,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୧୦,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ-୩୧୧,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୧୨,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୧୪,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୧୫,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୧୬,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୧୭,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୧୯<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୨୧,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୨୪,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୨୬,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୨୭<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୨୯,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୩୧,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୩୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୩୩୭<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୪,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୫<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୯ | ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୦<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୧,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୨,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୮୦୩<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୦୮,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୦୯,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୦,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୧<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୩<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୪<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୬<br>ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ,<br>ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସର୍ବ-୧,<br>ପୂଜା<br>ପୂଜା ସର୍ବ-୧<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୧୦୦୯ ସର୍ବ | ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୦୫ ,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୦୬ ,<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୪୧୪,<br>ଲୁଣିଶ୍ରୀ<br>ଲୁଣା ବରିଆଲ୍ | ସି.ଆର୍.ଧାନ ୭୦୧<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୭୦୨<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୭୦୩<br>ସି.ଆର୍.ଧାନ ୭୦୬<br>ଅଜୟ<br>ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ |

- ରୁଆଧାନ ବିଲରେ ସବୁଜ ଖତ ହିସାବରେ ଧଣିତ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ଦୋକାନରୁ ଭଲ ଧଣିତ ମଞ୍ଜି ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ।
- ବିହନ ବିଶୋଧନ ନିମନ୍ତେ ବିହନ ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ ୧ କି.ଗ୍ରା. ବିହନକୁ ୧.୫ ଗ୍ରାମ୍ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ୍ ୫୦ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. (ବାଉଁଷିନ୍ / ଗୋଲୁଷିନ୍) କିମ୍ବା ୩ ଗ୍ରାମ୍ କ୍ୟାପ୍ଟାନ ୫୦% ( କ୍ୟାପ୍ଟାନୋଲ୍ / କ୍ୟାପ୍ଟାନୋ) କିମ୍ବା ୩ ଗ୍ରାମ୍ ଥିରାମ୍ ୭୫% (ଥୁରାମ୍ ୭୫ / ଥାଇରାମ୍) ଗୁଣ୍ଡରେ ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ । ଜୈବିକ ବିଶୋଧକ ଭାବେ ୧ କି.ଗ୍ରା. ବିହନକୁ ୧୦ ଗ୍ରାମ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡକୋଡର୍ମା ଗୁଣ୍ଡରେ ମଧ୍ୟ ବିଶୋଧନ କରିପାରିବେ । ଏହାକୁ କୌଣସି ବିଶୁଦ୍ଧନୀୟ ସଂସ୍ଥା ବା ଦୋକାନରୁ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ।

\*\*\*\*\*